

Sammanträde	Vattendelegationen i Västerhavets vattendistrikt
Tid	Torsdagen den 5 december 2024, kl 10:00-12:00
Plats	Länsstyrelsen Västra Götaland, S. Hamngatan i Göteborg
Ledamöter	Sten Tolgfors, ordförande Lena Gipperth, professor miljö rätt, Göteborgs Universitet Karin Enfjäll, Länsstyrelsen i Värmlands län (Skype) Kristian Wennberg, Länsstyrelsen i Skåne län Per Leander, miljövärd direktör, Länsstyrelsen i Hallands län Niclas Åberg, projektledare och Västerhavskonsulent (Skype) Lena Blom, Kretslopp och vatten (Skype) Margareta Sandström, tidigare miljöchef Stora Enso (Skype) Jan Utbult, kommunstyrelsens ordförande Öckerö kommun (§§ 6-8) Mats Abrahamsson, kommunalråd Sotenäs kommun (Skype)
Tjänstemän	Annika Ekvall, vattenvård direktör Margreth Folcker, sekreterare Sandra Brantebäck, Länsstyrelsen Västra Götaland Sara Masterman (§5), Vattenmyndighetens kansli Frida Ramberg (§6), Vattenmyndighetens kansli Sabine Lagerberg (§§ 7 och 9), Länsstyrelsen Västra Götaland

§ 1 Öppnande

Ordförande förklarar mötet öppnat och konstaterar att vi är beslutsföra med 10 närvarande delegater.

§ 2 Dagordning

Dagordningen godkänns.

§ 3 Val av justerare

Per Leander väljs att justera protokollet tillsammans med ordföranden.

§ 4 Föregående mötesprotokoll

Protokollet från föregående möte läggs till handlingarna

§ 5 Information om riktlinjer för orimliga kostnader

Miljöekonom Sara Masterman informerade om arbetet med framtagandet av riktlinjen för att bedöma mindre strängt krav med skälet orimliga kostnader, och de synpunkter som har kommit in till arbetsgruppen under internremissen hösten 2024. Inkomna synpunkter handlar främst om

förtydligande i olika ställningstaganden och dessa arbetas nu in i såväl riktlinjen som det dokument som kommer utgöra själva arbetsmetoden.

Vattenmyndigheten ska enligt vattenförvaltningsförordningen 4:9 p 2 och 4:10 p 2 utreda om det finns skäl för ett sänkt kvalitetskrav för en vattenförekomst på grund av att de åtgärder som krävs medför orimliga kostnader.

Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges Geologiska Undersökning har publicerat en ny vägledning för bedömning av mindre stränga krav, samt vägledning för hur bedömning av orimliga kostnader ska ske. Vattenmyndigheterna har gemensamt tagit fram en riktlinje för hur undantag på grund av orimliga kostnader ska bedömas, vilket bygger på en samhällsekonomisk konsekvensanalys (kostnadsnyttoanalys).

Riktlinjen beskriver grundläggande principer för analysen, vilka andra faktorer som behöver beaktas i bedömning av orimlighet, hur bedömningen ska förhålla sig till andra krav på laguppfyllelse samt viktiga principiella beslut kring bästa möjliga teknik (BMT), kostnader för grundläggande kostnader utgår i bedömning om orimlighet, principen om att förorenaren ska betala (PPP) samt definitioner av möjliga åtgärder och samhällsekonomiska behov. Riktlinjen anger vad som är gränsen för orimliga kostnader, i enlighet med den nivå som anges i HaV och SGU:s vägledning.

Vattendelegationen för Västerhavets vattendistrikt noterar informationen.

§ 6 Beslut om inriktning för nytt åtgärdsprogram

Vattenmyndigheterna arbetar tillsammans i en nationell arbetsgrupp med framtagandet av det nya åtgärdsprogrammet, 2027-2033. Arbetsgruppen bedömer, utifrån en sammantagen analys av förutsättningarna för att ta fram åtgärdsprogram, att utgångspunkten är att programmet i huvudsak ska behålla sin nuvarande utformning.

Vattensamordnare Frida Ramberg redovisar exempel på förslag på förändringar som har kommit in till vattenmyndigheterna, bland annat i samband med det samråd som genomfördes 2020-2021 inför beslut om det nu gällande åtgärdsprogrammet. Bland de synpunkter som *inte* kommer tillgodoses kan följande nämnas:

- Åtgärdsprogrammet bör innehålla fysiska åtgärder.
- Ta bort åtgärder som berör tillsyn och fysisk planering.
- Åtgärdsprogrammet bör ha en tydligare avrinningsområdesvis indelning.

Vattenmyndigheternas motivering till varför ovanstående inte tillgodoses

När det gäller synpunkten om att programmet bör innehålla fysiska åtgärder anser Vattenmyndigheterna, och även regeringen som prövat frågan, att detta strider mot gällande lagstiftning och att åtgärdsprogrammet endast ska innehålla administrativa åtgärder till myndigheter. Krav på fysiska åtgärder får istället ställas av respektive tillsynsmyndighet.

Skälet till att inte ta bort åtgärder som berör tillsyn och fysisk planering är att dessa åtgärder uppfyller kraven som ställs på grundläggande åtgärder i artikel 11.3 i vattendirektivet.

Synpunkten om att åtgärdsprogrammet bör ha en avrinningsområdesvis indelning strider mot 6 kap. 1 § vattenförvaltningsförordningen som anger att *ett* åtgärdsprogram per vattendistrikt ska tas fram. Givet förutsättningen att åtgärdsprogrammet bara ska innehålla administrativa åtgärder så kommer alla åtgärdsprogram i samma distrikt att bli likalydande vilket även gör avrinningsområdesvisa åtgärdsprogram meningslösa.

Utöver ovanstående förslag på förändringar, som alltså inte kommer tillgodoses, utreds ett 30-tal förslag på nya åtgärder. Det utreds även om det är aktuellt med ett par nya åtgärdsmyndigheter.

Delegationen uttryckte önskemål om att det kommande åtgärdsprogrammet tydligare redovisar vad de administrativa åtgärderna avses leda till i form av konkreta förbättringar i naturen, det vill säga att åtgärdsprogrammet på något sätt redovisar det miljöförbättrande beting (eller uppdrag) som åtgärdsmyndigheten beräknas kunna uppnå på kortare eller längre sikt genom genomförandet av åtgärden.

Kansliet kommer hålla delegationen kontinuerligt uppdaterad om arbetet med framtagandet av det nya åtgärdsprogrammet.

Vattendelegationen för Västerhavets vattendistrikt beslutar att ställa sig bakom den föredragna inriktningen av Åtgärdsprogram för vatten 2027-2033 med tillägg av de önskemål och förtydligande som framgår ovan.

§ 7 Beslut om inriktning för tillämpning av tidsfrister

Övergripande riktlinjer för normsättningen och kritiska vägval förankras och diskuteras stegvis med vattendelegationerna. I samband med vattendelegationens sammanträde i mars 2024 fattades beslut om ett PM där Vattenmyndigheterna redovisade riktlinjer för normsättningen för nästkommande förvaltningscykel. Vattenmyndigheterna har nu fortsatt att utveckla metoderna för normsättningen.

Den 24 juni 2024 kom Havs- och Vattenmyndighetens vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga krav. Denna vägledning anger att det enda skälet till tidsfrist efter 2027 är om det, på grund av naturliga förhållanden, inte går att klara kvalitetskraven till 2027. Detta förutsätter att de åtgärder som i sig bedöms leda till faktiska förbättringar i vattenmiljön redan har vidtagits, men att vattenförekomsternas egenskaper är sådana att återhämtningen till god status eller potential förväntas ta längre tid. Detta innebär t ex att det skulle ställas krav på åtgärder för vattenkraftverk före den tidpunkt då dessa verksamheter kommer upp till omprövning enligt Nationella planen för omprövning av vattenkraft.

Länsjurist Sabine Lagerberg beskriver den brist på överensstämmelse som finns mellan de olika lagstiftningarna och de utmaningar detta medför i arbetet med normsättningen framöver.

Den efterföljande diskussionen mynnade ut i ett beslut om att göra en skrivelse till regeringen för att påtala problematiken med motstridande lagstiftning:

- 4 kap 9 § vattenförvaltningsförordningen
- 26 § i förordningen om vattenverksamhet samt
- 4 kap 1§ HVMFS 2019:25

Förhoppningen är att få ett svar från regeringen i tid för beslut om inriktning för Vattenmyndighetens arbete på det kommande sammanträdet i mars 2025.

Vattendelegationen för Västerhavets vattendistrikt beslutar att uppdra åt kansliet att ta fram en skrivelse till regeringen och påtala problematiken med motstridig lagstiftning och ge ordförande i uppdrag att skriva under. Beslut om inriktning för arbetet med tidsfrister fattas på nästkommande sammanträde med vattendelegationen.

§ 8 Information angående föreläggande om yttrande avseende ändringstillstånd för vattenverksamhet i Stora Stamsjön och Öxsjön i Lerums kommun samt beslut om vidare hantering

Vattenmyndigheten i Västerhavet har fått ett föreläggande om yttrande från Mark och Miljödomstolen. Ärendet gäller en ansökan om ändringstillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för vattenverksamhet i Stora Stamsjön och Öxsjön, Lerums kommun. Vattenvårdsdirektör Annika Ekvall berättade kort om ärendet och de knäckfrågor som behöver hanteras i yttrandet.

Vattendelegationen för Västerhavets vattendistrikt beslutar att överlåta åt vattenvårdsdirektör Annika Ekvall att fatta beslut om slutlig formulering av yttrandet till domstolen under förutsättning att kansliets bedömning inte leder till att det krävs ett undantag enligt 4 kap. 11-12 §§ vattenförvaltningsförordningen. Skulle handläggningen av ärendet visa på att ett undantag från gällande lagstiftning krävs tas beslut om yttrandet av vattendelegationen per capsulam före den 31 januari 2025.

§§ 9–15 Utgick från dagordningen och togs i stället på separat informationsmöte (kl 13:00-15:00)

Justeras

Justeras

Sten Tolgfors
Ordförande

Per Leander
Justerare

Margreth Folcker
Sekreterare

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter